

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sânt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoișă.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Sibiiu, 3 Noemvre.

Adresa deputaților din dieta Croației este publicată. Adresa este cu mult mai moderată în pretensiunile sale, decum au fost pretensiunile vândite în decursul desbaterei, în dieta croată. Adresa aprobă ocupațiunea și exprimă dorința ca să se realizeze și partea a doua a ocupațiunii, care e cu mult mai importantă pentru monarhia întregă și în deosebi pentru țerile de sub corónă Ungariei. Recunosce că partea a doua din problema ocupațiunii este cea mai grea și că la îndeplinirea ei se cere unirea tuturor puterilor spirituale și materiale a tuturor popórelor din monarhie. Speră însă, că prin armonia între tron și unirea puterilor popórelor și partea acésta a doua se va resólve spre gloria monarhiei, și spre fericirea popórelor doritoare de libertate din peninsula balcanică.

Pe cât este de frumósă și de justă dorința adreșei în ceea ce privește gloria monarhiei și popórele doritoare de libertate, pe atât sânt de multe greutățile ce are să întâmpine acésta realizare.

Nu este demult, de când cetitorii nostri au aflat, că comandantul trupelor austro-unguresci din Bosnia și Erțegovina a cerut a se pensiuna sau a se chiâma iarși la postul său de mai nainte în Praga.

Între desbaterea adresei din dieta Croației, între adresă și cererea baronului Philipovics și între atitudinea legislativei ungueresci este un nescóre care, destul de important pentru aprețierea situațiunii constitutionale din monarhie.

Croații ș'au dat destul de pe față aspirațiunile lor, când au dat frâu liber dorințelor lor de a se întruni Bosnia și Erțegovina cu regatul Dalmației, Croației și Slavoniei. Baronul Philippovics ne spune mai departe „Berliner d. Montagsblatt” a fost de ani pentru idea, că Croația și Slavonia,

dimpună cu fostul confiniu militar să se unescă cu Dalmația și să se desfacă de legătura constituțională cu Ungaria, formând un teritoriu pentru sine cu autonomia sa proprie. Va să dică: Trialism în locul dualismului.

Baronul Philipovics ocupând Bosnia a și lucrat în direcțiunea vederilor sale politice, căci funcționarii civili din Bosnia sânt cea mai mare parte chiâmați din Croația și fôia oficială, cu toate observările ce i s'au făcut din partea oficiului estern, s'a tipărit în limba croată și împregiurimeii sale, comandantul, a împărțit fără de rezervă ideile sale de trialism.

Guvernul ungueresc, îndată ce a avut scire despre aceste, a făcut front „periculosului” general, care se credea sigur de consimțământul cercurilor înalte cu planurile și intențiunile sale.

Aici am ajuns la alt moment însemnat din actualitate, la momentul, din care se vede, cât este de disciplinată opiniunea publică a magiarilor. Pentru a încungiura pericolul de a scăpa din mână Croația și a o vedé crescând cu două provincii în cóstele Ungariei, opiniunea cea cătrănită de mai nainte contra ocupațiunii se domolesce în toate nuanțele partidelor politice magiare. Prețul moderațiunii era din partea magiară, paralisarea aspirațiunilor croațice și de altă parte aprobarea ocupațiunii de majoritatea dietei ungueresci atât de înversunată mai nainte contra ocupațiunii.

Mijlocul, cu care să se nimicească planurile bar. Philipovics, a fost un proiect de statut organizator pregătit cu totă graba în oficiul de esterne din Viena și trimis comandantului spre a-l pune în lucrare. Ce a urmat după acésta este cunoscut.

Fôia citată din Berlin însă înfățișază lucrul ca și când actele acéstu proces nu ar fi terminate. Ea dicé, că bar. Philippovics a trebuit pentru moment să cédă constelațiunii parlamentare de față, însă e probabil eă el iară va deveni „omul situațiunii.”

Încât sânt întemeiate informațiunile fôiei berlineze pe adevăr, nu scim. Răspunsul dat de cătră monarch deputațiunii croate este în stare a prefăce toate așteptările Croaților în desamăgiri. Natura cea vêngiósă a Croaților și influința lor în sterele decizătoare, însă, pot reinnoi afacerea și se pôte, că într'o altă constelațiune esternă să aibă mai mult succes.

Este probabil așa dară, că preste curénd ne vom afla în fața unei lupte constituționale pacifice, în felul său, dar destul de însemnată pentru popórele coróniei ungueresci și ale monarhiei.

Revista politică.

Maj. Sa a primit alaltăeri o deputațiune de Erțegovinieni, care a înmanuat adresa de omagialitate. Răspundénd Maj. Sa deputațiunii a dicé, că va face tot pentru binele și progresul poporului erțegovinian, pretinde însă că poporul să se conformeze dispozițiunilor autorităților; toate confesiunile din țeră, obiceiurile și drepturile întemeiate vor afla la împératul scutiță. Deputațiunea a primit răspunsul Maj. Sale cu estusiastice aclamări de „zsvio”. Deputațiunea a fost și la contele Andrassy, la Tisza, Auersperg, Bylandt și Hoffman. Deputațiunea a fost mângăiată de fie care din acestia cu promisiuni frumóse.

În cercuri bine informate din Agram cursează scirea, că bar. Mazurancics ș'a dat demisiunea în urma răspunsului M. S. dat deputațiunii croate. Contele Lad. Pajacsevics, se dicé, că va fi următorul lui Mazurancics.

„Fremden-Blatt” află din isvor sigur, din Budapesta despre misiunea lui Șuvaloff, că aceea este de cuprins liniscitoriu în ceea ce privește intențiunile Rusiei. Se presupune că răspunsul ce se va da lui Șuvaloff va conglăsuí cu cuvântul M. Sale de duminecă la ocașiunea recepțiunii delegațiunilor, care se pôte pe scurt rea-

suma în: necondiționata esecutare a tratatului din Berlin. Împregiurarea acésta este de bun augur pentru susținerea păcii cu atât mai vértos, cu cât și Anglia încă se află pe același punct de vedere.

Din London se telegraféază că Rusia întrebuintéază și promisiuni și amenințări pentru ca să constringă pe România la o nouă convețiune pentru trecerea trupelor sale.

Mithad-pașa este denumit guvernator al Siriei prin influința engleză. Din împregiurarea acésta se deduce că reformele proiectate pentru Asia turcescă se vor pune în lucrare.

Estras din expose-ul lui Kossuth.

Înainte cu vre-o câți-va numeri făcurăm amintire despre un exposé din partea lui Kossuth despre cestiunea orientală cu privire la resbelul austro-turcesc. Acum, când dlu Andrassy deschide cartea sa roșie, va fi interesant a cunoșce exposoul în părțile sale. Se reveléază întrénsul lucruri cari merită a fi cunoscute de public.

Eată dar în estras esposoul:

Memoriul lui Schwarzenberg.

Cestiunea bosniaco-erțegovinénă apăru în forma ei actuală pentru prima óră în anul 1851. Pe atunci Schwarzenberg, care privia unitatea imperiului odihnindu-se, după evenimentele din 1848—1849, pe nisce base mai solide și care credea, că 'va putea asigura statului austriac, în puterea situațiunii sale centrale, eghemonia europeană, voia să mărăscă monarhia în trei direcțiuni. Spre Germania prin aceea, ca să procure statului austriac în Confederațiunea germână o astfel de preponderanță, încât cele-lalte state confederate să nu se pótă mișca contra ei, și spre acésta el făcú cel dintăiu demers cu esecutiunea ocupării Schleswig-Holsteinului — spre Italia

FOIȚA.

Suveniri din viéta scolară.

III. Scóla din Blaj.

(Urmare.)

Mé rog de iertare, sau după vorba nouă, pardon! Era să uit de „gramatica latina”. Până a nu auđi din alții eu aveam presimțul, că și eu sum descendent de a lui Quirin și Traian, prin urmare și până atunci învățasem gramatica latină — în orașul B. Auđind însă de némul meu cel strălucit: cum să nu învăț eu gramatica strămoșilor mei?!

Și drept să spun, puțini erau, cari să mă întrécă din gramatica acésta. Cătă gramatică mi-a ramas în cap, nu-mi pot da sama, pentru că am tot repetit'o în fie care an, până ce am mai uitat'o.

Din învățătura, ce am făcut'o în cel dintăiu an de gramatică latină, îmi aduc aminte, că odată profesorul mi-a dat o poreclă nu prea măgulitoare și m'a amenințat cu calcul rêu, pentru că n'am sciut declina un cu-

vânt. Cuvântul era în gramatica: „anas” iar lângă densusul era — „natis” semnul genitivului. Eu l'am declinat în gen. „anatis”, iar profesorul a dicé, că nu e bine. Eu, m'am încăpăținat și am dicé a doua óră: „anatis”, și de aci am declinat mai departe „anati”, „anatem” etc. Atunci m'a dojenit și spunéndu-mi, că-i „ananatis, ananati” etc, m'a adus la tăcere. Se înțelege, că profnsorul scia mai bine decât mine, căci el în orașul B. nu căpétase secundă din gramatica latină, cum căpétasem eu.

Dar cu toate acestea Testimoniul meu a fost plin de eminenție la capétul anului.

În anul al doilea, pre lângă cărțile pomenite am învățat carte și din istoria patriei.

La începutul acestei cărți, care o scriam unul de la altul, era § 1. „Națiunea istoriei.” Eu auđisem vorbindu-se de națiunea română, națiunea magiară ș. a., dar de națiunea istoriei până atunci și de atunci încóce n'am avut fericirea. Togmai eu am fost, care am răspuns § 1 din istoria patriei, iar când am recitat titula §-lui 1 „Natiunea istoriei” și a-

poi am început a măcina fără să-mi bat capul, ca să înțeleg ce dicé: „Națiunea istoriei este enararea evenimentelor... profesorul a zimbbit, dar n'a dicé nici negri țis ochii. Mai târđiu, când am dat cu nasu-n filosofie, și am auđit de „noțiune” am dat cu socotéla, că §. 1 din istoria patriei a trebuit să fie „noțiunea istoriei”. În anul următoriu, când a venit vorba despre cardinalul Martinuzi, am învățat, că acest Martinuzi „a jucat un rol cu două fete.” Io însă sciind, că a juca nu e lucru vrednic de pus în istorie socoteam, că doră de aceea se face pomenire de el, că a jucat, și încă cu două fete, pentru că lui ca preot — și încă Cardinal — nu i-a fost iertat să jóce din care pricină, nu mai sciu care general, l'a omorit la Vinți „și astfel ș'a espiat păcatele sale acest intrigant a cărui cupă de fărădelegi era plină.”

În al treilea an am mai învățat 2 gramatice, una, cea mai urgisită gramatică de pe față pământului, gramatica grecescă, alta a cărei vorbe se părea că-mi spintecă urechile de aspre ce erau, gramatica unguerescă. Dacă basarabianul silit să învățe

muscălesce a dat espresiune disgustului seu cătră muscălie prin cuvintele

„Muscălesce-oi învăța,
Când eu limba mi-oi uita
Când a crește grâu'n tindă
Ș'a ajunge spicu'n grindă,
Când a crește grâu'n casă
Ș'a ajunge până'n masă”

eu și cu tovarășii mei în ura ce o aveam cătră limba grecescă, măcar că ședeam la greci în cortel, descântam așa:

„Grecă urgisită
Limbă-afurisită
Eu te oi învăța
Când se va vedé
Pește deputat,
Broscóiu soldat
Iar gâsca husariu
Brósca generariu
Atunci, nici atunci
Grecă urgisită
Limbă-afurisită
Grecă urgisită
Limbă-afurisită
Eu te voui vorbi
Când s'o auđi:
Pescele cântând

— și, (la ceea ce el da o importanță foarte mare) spre Orient.

Schwarzenberg arată într'un memoriu foarte voluminos mărimea misiunii orientale a Austriei; susține importanța țărilor dela Dunărea de jos în privința dezvoltării comerțului austro-german și comunicațiunii industriale, dar acordă cea mai mare importanță cuceririi portului Salonic. După părerea sa, acest port putea să distrugă pe acela al Triestului, dacă el ar fi fost pus în legătură cu Austria prin drumuri de fer și ar fi putut să aducă comerțul de transit în mâinile unei alte puteri. De aceea el credea ca absolut trebuincios, ca Bosnia, Erțegovina și o parte a Macedoniei să fie anexate de Austria și astfel Salonicul să fie făcut un port austriac. Cu chipul acesta și Dalmația va câștiga un sprijin considerabil la spatele ei. După mărtașea lui Schwarzenberg, nici unul din membrii ministeriului care-i urmă nu scia lămurit, ce politică esteriță se începă.

Propunerile lui Napoleon.

Pe când cestiunea Schleswig-Holsteinului era încă în cursul ei, izbucni insurecțiunea polonă. Napoleon, care în anul 1856 n'a voit să facă altceva decât să insulte pe Rusia, voi acum să meargă un pas mai departe și să micșoreze pe Rusia prin liberarea Poloniei. Spre acesta el propuse împăratului Austriei printr'un agent demn de totă încrederea ca, spre asigurarea imperiului său și în interesul păcii europene, să renunțe la Galiția în favoarea regatului, ce este vorba să se formeze.*) Ca despăgubire pentru acesta, Napoleon promițea să influențeze la cedarea Moldovei și a Valachiei în favoarea Austriei. — Împăratul nu respinse această propunere, dar ceru să i se dea ca recompensă, pentru Lombardia perdută, Bosnia și Erțegovina, la aceea ce Napoleon — care nu dorea nici de cum așțarea cestiunii orientale și încă și mai puțin slăbirea Turciei — nu putu să consimță. Astfel mișcarea polonă, lăsată în voia ei, trebui să caadă.

Comitele Beust și Slavii.

Spre Austria au fost îndreptate evenimentele din 1866. Pacea dela Praga escluse pe Austria din Germania și liberă pe Italia de dominațiunea străină. Din cele trei direcțiuni ale lui Schwarzenberg două fuseseră escluse și, din cauza diferitelor constelațiuni, nu se mai putea merge către a treia, spre Ost, decât numai cu

*) În această privință, Curtea din Viena se pronunțase deja la 1815 prin Meternich la Congresul din Viena.

Iepure pușcând
Cănele grăind
Iar grecul-lătrând
Atunci, nici atunci
Grecă blăstemată
Limbă lăpedată."

Dar profesorul cu „tipto“ „tiptis“ nu vrea să scie nimic de descântările noastre, ci dacă făceam numai un greș în „tipto“, „tiptis“ ori „vulefo“, „vulefis“, începea el cu descântările D-Sale, dela început ni se făcea piele de găscă pe spinare. Cum am auzit noi, cari eram la „crescere“, descântările profesorului, și tot noi am ramas, pentru ce să nu le rabde și hărta? Cele mai îndatinat erau: gozule, dobitocule.

Iar cea mai de predilecțiune, ca un tovarăș nedespărțit era: „măgariule!“ Această descântătură așa-i era de steriotipată în limbă, încât — spunându-se odată pe un rimătoriu, că acesta nu-i dă ascultare: l'a înfruntat dicând: „coteț măgariule!“ Și aceste descântări nu erau numai pentru începătorii lui tipto, ci și pentru cei ce scriau prin iliade și odisee, adecă pentru fitorii maturisanți. Din astă pri-

consimțământul vecinului dela nord-vest, Prusia. Pentru esecutarea acestei politici fu chemat Beust. Spre acesta el silii pe Turci, să evacueze fortăreța Belgradului, în credința negreșit, că prin acesta va câștiga simpatia Sârbiei. Dar principele Mihail avea ficsa idee, că Sârbia este chemată să jöce în Orient același rol ca și casa de Savoya în Italia și, cu toate lingușirile, el nu voi să audă nimic despre amicia austriacă. El nu putea să lase Bosnia și Erțegovina în mâinile veritabilei puteri. Acesta nu putea să placă nici lui Beust, nici lui Andrassy, care era deja câștigat pe atunci cu totul pentru comedia orientală. Și mai puțin le plăcu însă, când vedură, că guvernul sârb, după mărtașea lui Michail, ținea cu aceeași încăpăținare la vederile repausatului principe, precum ar fi făcut el însuși, dacă ar fi fost în viață.

În acele timpuri cei din Viena și Pesta își perdură pentru câțva timp sărită. Evenimentele din 1870 împinseră pe Beust, care urma numai sforțat o politică, ce era aprobată din Berlin, în lagărul frances. Negoțierile dintre Beust și ministerul frances sunt cunoscute din scrisorile lui Grammont. Dintr'o altă sorginte este cunoscut și faptul, că alianța franco-austro-italiană nu reeși din cauza încăpăținării lui Napoleon în cestiunea română.

După învingerea Franciei, pozițiunea lui Beust deveni insuportabilă din cauza inamiciei cancelarului german. Monarchul Austro-Ungariei găsi asemenea, că este de prisos de a mai merge pe o cale, în care el n'a putut să înainteze cu un pas macar în timp de patru ani. Părū imposibil de a câștiga principatele în favoarea intereselor austriace. De aceea Beust fu numit ca ambasador la Londra și locul său îl luă Andrassy, amicul cel mai sigur al lui Bismarck.

Dar negoțierile cehe au precedat căderea lui Beust. Aceste negoțieri, deși par a nu aparține aci, totuși eu le consider ca foarte importante pentru a le trece sub tăcere. Nu înțeleg prin acesta partea oficială a negoțierilor, ci numai pe cea confidențială, care se raportă la Bosnia și la Erțegovina. Când Rieger espuse în Viena ministeriului Hohenwart dorințele Bohemiei, el voi să arate importanța amicii cehe în adevărata sa lumină și făcu această declarațiune pe față, că Austria n'are decât un viitoriu: viitoriu slav. Spriginindu-se pe Bohemia, dinastia va câștiga simpatia unanimă a tuturor Slavilor din monarchia austro-ungară.

Slavii vor ajuta monarchia la cucerirea Bosniei și a Erțegovinei și, mărită cu aceste nouă țeri slave, casa

cină cu vremea dedându-ne cu porecele sale nu ne mai supăra. Atăta însă este adevărat, că cu toate eminențele ce ni le da, noi am ramas pre lângă descântătura noastră: — Această o scia profesorul destul de bine, dar el scia un meșteșug, prin care noi trebuia să scim. — El adecă ne traducea iliada și odisea, iar noi scriam ca după dictat. Acela respundea mai bine, care era mai destoinic în scris și cetit printre rinduri. Așa sciam scrie printre rinduri încât de pe cartea mea toți au respuns pe eminenție la esamenul de maturitate, că nu lăsam afară nici o slovă. Unul singur s'a încurcat în cetire, cetind: „Palas Minerva luându-și cămașa cea de jale...“ în loc de „...cămașa cea de zale...“ — dar pentru acesta tot a căpătat calcul bun... din cetire.

În chipul acesta când am eșit de la „maturitate“ descântătura noastră își dovedi efectul: noi ne-am scuturat pulberea de grecie de pe picioare, iar Iliada Odisea și Herodotul, fie care în câte un esemplar, au fost înmormântate cu pompă în curtea grecului,

imperială va fi în stare să fundeze un imperiu slav de vest care, după literatură sa, după credința sa, ba chiar, luat esact, chiar după naționalitatea sa, se deosebește foarte mult de ginta rusă și ar fi cel mai tare stăvilă contra tuturor sforțurilor panslaviste și rusești. Nu aparține în cadrul acestei espuneri, ca să arătăm ce împrejurări au făcut pe Beust, pe Andrassy și pe Novicoff să lase a cădea negoțierile Boheme și cu ele ministerul Hohenwart. Credem însă că este util, să atragem atențiunea asupra acelor împrejurări, pe care le credem în legătură cu interesele Ungariei de a menține Bosnia și Erțegovina: 1. asupra proiectului acestui imperiu slav de vest; 2. asupra tendinței proiectului de adresă al noului Landtag croat; 3. asupra ore-cărora demonstrațiuni din Praga și Agram; 4. asupra faptului că intrarea Cechilor în dietă stă în legătură cu ocupațiunea bosniacă.

Intrevederile.

În Septemvre 1872 avu loc în Berlin întrevederea celor trei împărați. După vre-o patru luni dela întrevederea dela Berlin, cei din ministerul de esterne dela Constantinopole erau convinși, că obiectul negoțierilor dela Berlin a fost înbucătășirea Turciei și că mișcările Erțegovinenilor vor fi așțate de Austria. De altmintea, pe atunci totul era liniștit în Europa. Cu toate acestea în luna lui Iunie 1873 Țarul veni cu Gorkiakoff la Viena și grăbi începerea planurilor sale orientale. Din cauza indiscrețiunii ambasadorului rus din Constantinopole, se află de totă lumea că Rusia recomandase independența României, a Sârbiei și a Muntenegrului, că Germania nu se opunea la acesta și Austria cerea numai față cu Sârbia ore-cari garanții (Bosnia și Erțegovina).

Nu trecură după aceste evenimente nici măcar două săptămâni și lumea află, că în Bosnia a izbucnit o rescolă și că în Gradiska s'au petrecut lucruri îngrozitoare. Aflând acestea, Austria trimise îndată (numai și numai din amerie pentru Pörtă!) pe consulul din Serajevo, să cerceteze faptul.

O lună după această trimitere, o deputațiune bosniacă se afla deja în Viena șiși arată plângerile ei nu numai către comitele Andrassy, ci și către consuli francez, englez, german, italian și rus.

Tot în acest timp se duse și principele Milan la Viena, spre a conferi cu Andrassy asupra demersurilor, ce trebuiau făcute. Dar el vedu îndată, că cei din Viena, de când se convinseseră că pot săși realizeze poftetele asupra Bosniei și a Erțegovinei nu cu Serbia,

la care eu găzduiam. Comăndul lor a ținut până după cântecul cocoșului.

De gramaticile cele multe mi-am uitat de o învățatură, care o învățam pentru că trebuia să o învăț, o învățam cu strădanie, pentru că cu ajutorul ei îmi făceam munți de aur: Matematica cu geometria și mai pe urmă și fizica. Atăta matematică am învățat, începând, din clasa I până în a VIII-a încât îmi făcusem capul ciubăr de numeri și formule. Formule sciam de rost, cu cari puteam deslega mari probleme, ce mi le dicta profesorul — din carte. Dar să le pun în pracsă, să le trag folosul sciam atăta că n'am ce mă încerca. Io sciém computa, cu ajutorul logaritmilor cu milioanele, dar nu eram în stare să fac 2 bani. Și nu era nimic mai neplăcut pentru mine decât să umblu cu milioanele de fl. pe hărta, iar în faptă pozunarele să-mi fie lipite. Cu geometria și fizica: mulțam domnului că nu mi-a plesnit prin cap să mă fac inginer. Și aci, ca și în matematică: formule gôle, învățate de rost.

(Va urma.)

ci cu Rusia, nici nu voese măcar să mai ție vre-o samă de Serbia. Milan, simți din acest moment chiar, că el nu pöte să mai vorbescă în Viena decât printr'un tilmaciu rus, și viitörelle sale mișcări remaseră credincioase acestei esperințe.

Aranșamentele dela Reichstadt.

La 8 Iuliu, acelaș an, avu loc vestita întrevedere dela Reichstadt între Țar, împăratul Austriei, Andrassy, Gorkiakoff și Novicoff. Această întrunire este de cea mai mare importanță nu numai pentru că aci s'a negoțiat asupra scopului, pe care îl aveau deja înaintea ochilor lor membrii alianței celor trei împărați, ci fiindcă aci au fost hotărâte demersurile, ce trebuiau făcute spre a ajunge la acest scop. Aci Țarul asigură Austro-Ungariei posesiunea Bosniei; (nu se scie dacă Ignatieff n'a tăcut într'adins despre Erțegovina). Aci fură discutate sporirile de teritoriu ce trebuiau acordate Sârbiei și Muntenegrului, precum și lăsarea Dobrogei pe sama României și smulgerea Basarabiei dela densa. Aci a fost discutată în fine starea principatului bulgar față cu Rusia.

Când dică că Rusia asigură aici pe Austria pentru Bosnia, apoi prin acesta nu înțeleg, că ea nu promisese această provincie mai dinainte încă Austriei, ci, că ea s'a gândit atunci pentru prima oră, că această făgăduială trebuie ținută. Până aci ea promisese Bosnia Austriei precum ar fi promis Arabia sau India de ost Turciei.

Două săptămâni după întâlnirea dela Reichstadt izbucni războiul bulgare. O săptămână după acesta, România chiamă sub arme pe rezerviștii de clasa a doua...

Resbelul rus.

După o schimbare de mai multe note, Rusia declară în fine Turciei resbelul la 24 Apriliu 1877 și trecu îndată Prutul. Evenimentele de pe câmpul de resbel sunt destul de cunoscute, pentru ca să mai am trebuință să descriu aci ceva din ele.

În privința cestiunii bosniace, evenimentele încep să fie interesante tocmai după ce armata rusă fu adusă de Osman, Suleiman și Mehemed Ali-pașa într'o astfel de pozițiune, încât marele duce începă să se gândescă dacă n'ar fi mai bine să trecă Dunărea înapoi Țarul, care nu împărtăși idea lui Napoleon din 1870 relativă la un ajutor turc,*), rugă pe România să ia o parte activă — el chemă și pe Serbia și Muntenegru în ajutorul său.

Serbia nu putea să cedeze așa lesne. Ceea ce o ținea în respect nu era neutralitatea, condițiune sub care Serbia dobândise intervențiunea puterilor la încheierea armistițiului din Constantinopole, ci îndoiala Austriei. Austria nu se îndoia de amicia Rusiei, ci se temea, ca nu cumva ajutorul ce va da să încuragieze pe principat, la casa de reeșită, la nisce asemenea pretențiuni, încât acestea să fie contrarii cu interesele Austriei în Bosnia și Erțegovina. Atunci Țarul trimise pe unul din adjutanții săi la Viena (numele acestuia nu l'am notat), și fiindcă acesta nu putu să învingă temerile comitelui Andrassy, Țarul avu recurs la mijlocirea împăratului Germaniei. Acesta se întelni cu împăratul Austriei în Salzburg și deodată se împrăștiă orice pedecă. Serbia se declară gata să începă ostilitățile la 5 Septembrie. (De fapt ea nu se mișcă decât după căderea Plevnei).

Cei patru aliați nu făcură însă nimic. Plevna sta în picioare și în locul fricosului Mehemed-Ali, comănda Șumlei o luă Suleiman-pașa.

*) În anul 1870, Ali-pașa voi să pue la dispozițiunea lui Napoleon III o armată turcească contra Germaniei, condițiunea era abolirea Capitulațiunilor. Napoleon nu aderă la această propunere. De altmintea cei din Berlin n'au uitat-o această.

Atunci Rusia dăde un nou impuls negocierilor sale din Constantinopole începute în Septembrie. Agenții săi prezentară Sultanului starea lucrurilor în astfel de chip, încât se părea, că Turcia numai atunci va putea scăpa de sfârșirea ei definitivă, dacă se va arunca în brațele Rusiei. Dacă va continua resbelul — i se mai dăcea Sultanului — apoi nu-i va mai rămânea nimic, în conformitate cu tractatele încheiate cu Austria și cu principatele.

La începutul lui Octombrie al anului 1877, Said-pașa dăcea unui bărbat de stat turc, care credea, că este încă posibil ca Austria să fie câștigată pentru o alianță franco-turcă: „Acela care mai crede, că Austria mai poate scăpa din ghiarele Rusiei, acela vi-șează sau — minte. Austria nu are în-țea ochilor ei, decât numai respătă „neutralității sale, Bosnia și Erțegovina. Dar Austria n'a căpătat încă a-„cătă respătă.“

Said-pașa n'a creșut nici odată, că Turcia va fi în stare, să se măsure cu Rusia — și încă și mai puțin cu Austria. — Acătă din urmă observațiune era surprinșetore. Tocmai după două luni ea pută să fie înțelșă. (Când Mehemed Damat-pașa se duse în Balcani și pa- cea dela San-Stefano justifică cuvintele sale).

Agentii ruși sfătuiră apoi pe Pórtă să satisfacă pretensiunile Rusiei și Rușii vor lăsa Turciei Bosnia și Erțegovina. Dacă Englitera s'ar fi arătat atunci tot atât de energetică precum se arată dóné luni mai târziu, pôte că Pórtă tot ar fi putut să fie scăpată. Dar acéta nu se întâmplă și Turcia se aruncă de fapt în brațele Rusiei.

Plevna călă, trecetóreă Șipka fu luată, Suleiman-pașa dispărú. (Cu o altă ocașiune vom vorbi despre acéta mai mult). Turcii evacuară Adrianopole fugend ca nebunii, pentruca Rușii să'l pótă ocupa în totă comoditatea. Turcii evacuară chiar și cea din urmă apărare a Constantinopolei, linia Derkos-Dohekmedje, spre a înființa o zonă neutră.

Tractatul dela San-Stefano.

Atunci sosí și flota engleză, spre a fi martoră la încheerea păcii dela San-Stefano.

Când Țarul vedú, că și ajunsese la scop într'un chip mult mai complet decât cum spera la început, și că nu mai are trebuință de ajutorul Austriei, atunci nu numai că consideră de prisos executarea pretensiunilor austriace, dar încă găsi că este mai folositor să înșele pe Austria. Ast-fel eși la lumină articolul 14 al tractatului dela San-Stefano, care nu îndeplinea de fapt promisiunile dela Reichstadt.

Atuncia mânia și desperarea fură la culme în Viena. Se vorbia de perfidie și Andrassy începú să negocieze cu Englitera — spre a umili pe Rusia. Dela izbucnirea resbelului, el mai negocieze și mai nainte pe ici pe colea, dar într'un astfel de chip, încât unul din membrii cabinetului actual dișe despre densus: „Ori de câte ori este vorba de a încheia un tractat sau de a face un demers serios, apoi el ne scapă totdeauna din mâni.“ De astădată însă, el luă lucrurile la serios. Se și lucră în consecință, — Englitera, basată pe acéta, începú să înarmeze și Rusia vedú că nu mai este glumă. Atunci Rușii începură să lingúșcă pe Andrassy, Ignatieff se duse la Viena și, cu mare ostentă, făcú lucrurile rele iarăși bune, promișend, că Rușii vor găsi la congres mijloce și căi spre a anecea Bosnia și Erțegovina la Austria.

Austria fiind linisită cu aceste promisiuni, puse un capăt negocierilor engleze prin acea, că pretinse imposibilități, adevă nisce subsidii care nu puteau să fie în acord cu constituțiunea engleză. Derby răspunse atunci, că nu pôte da subsidii, dar că el voiesce să garanteze un împrumut. An-

drassy stăruí cu tóte acestea în sub-sidii, după ceea ce negocierile încetară.

Între acestea începú Șuvaloff să negocieze și cu Englitera. Derby, care observă, că cabinetul se gândea afară de aceste negociațiuni și la un plan de ocupațiune, demisionă. Salisbury acceptă îndată propunerile rusesci, care veniră îndată după circulara sa, — dar tot deodată își asigură, prin mijlocirea tractatului încheiat cu Pórtă la 4 Iuniu, ocuparea Cyprului.

În fine se întruní și congresul dela Berlin. Austria nu se opuse la pretenșiunile rusesci și mai ales la paragraful privitor la Basarabia, fiindcă credea, că Rusia îi va oferi Bosnia și Erțegovina. — Rusia nu voi să facă acătă ofertă, deși ea promisese, că nu se va opune propunerii, dacă ea va fi făcută de alt cineva. De acea Andrassy se adresă principelui de Bismarck; acesta însă nu era dispus să facă acest demers. Atunci Andrassy declară cancelarului german, că va părăsi congresul. Și fiindcă cedarea Ciprului nu era încă cunoscută pe atunci, Bismarck se temú de incurcături, și el voia cu ori-ce preț pacea. Rugă prin urmare pe Salisbury să facă acătă propunere. Și ministrul englez de externe puse cu plăcere mâna pe acéta ocașiune, căci prin acéta se înlesnia executarea tractatului încheiat în privința Ciprului.

Astfel vení articolul 25 în tractatul dela Berlin, — acel articol care figurază astăzi ca mandat europén în ori-ce notă și în ori-ce articol, care se află în vre-o legătură cu ocupațiunea bosniacă.

Însă chiar și din acest art. tot Rusia a tras mai multe folóse ca Austria, și dacă ea va reeși să preocupe mai mult timp pe englezi în Afghanistan, atunci se va vedé destul de lămurit pentru ce a consimțit în cele din urmă ca Austria nu numai să pretindă Bosnia și Erțegovina, dar încă să le și primescă.

Coroșpondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

(Din fostul confiniu militar. În Noemvre). Domnule Redactor! Causa de „revoltă“ a Dalboșetenilor vé este cunoscută; arătarea, investigațiunea, pertractarea și sentința e dovadă, că puternicii ăilei țintesc timbrarea poporului român din fostul confiniu militar de „Rebel contra patriei.“

În contra acestei încriminări nedrepte și nebasate, ca să putem mântui buna reputațiune a poporului și spre a ușora sórtea a lor preste una sută de románi onesti, ne-am interesat de acéta cauză ca románi și ca ómeni.

Apărarea a fost lucrul principal și căutând între advocații románi bărbăți esperti și presupuși firmi în chiă-marea lor, am ales pre dnii Tit Hașeg și Simeon Manguica de apărători.

Precât de pe deplin ni s'a justificat speranța noastră față de dl Tit Hașeg pre atât ne-am înșelat în dl Manguica.

Căci cest din urmă 12 ăile înainte de pertractarea finală s'a retras dela apărarea clienților săi, parte areștați, din cauza că nu i-au depus 350 fl. v. a.

Abstragend dela împregiurarea, că dl Manguica nici nu a avut a mai căpeta 350 fl. v. a., căci din onorariul său de 500 fl. v. a. a primit deja 193 fl., și că restul din onorariu aveau clienții săi să'l depună jumătate la ăiua pertractării și jumătate la terminarea procesului și abstragend dela împregiurarea că pentru primiții 193 fl. dl Manguica o singură apelațiune a lucrat, cu carea nici clienților nu le-a ajutat, nici sieși mare onóre față de tribunal nu ș'a făcut; abstragend dela acestea, cu legea advocațială în mână, prin carea e îndatorat advocatul în cas de depunere a mandatului, a încunosciința despre acéta pre clienții săi deadrep-

tul sau prin tribunal și dela depunerea mandatului a griji de drepturile clienților săi încă 30 ăile: întrebăm pe dl Manguica, procedat'a el conform legii, când înainte de pertractare cu 12 ăile încunosciințéază pre un amic al clienților săi, că „dacă nu pun banii jos până în 25 Sept., el în 30 Sept. nu merge la pertractarea finală“ iară nici pre clienții nici pre tribunal nu'i încunosciințéază?!

Despre partea ceialaltă, că fost-a procedura dlui Manguica „ca român“ convenabilă nu mai facem vorbă, căci fapta sa e sentință cât se pôte mai nefavorabilă pentru d-sa.

Acéta procedură durere vedesce ce legătură este între popor și intelegință: écă cum se convinge poporul ce sprigin are în unii fi ai poporului, când pre buni bani ai săi în loc de apărăți se ved lăsați prada vrăjmașilor.

Dar mulțămita Domnului, că în lipsă norocul a fost mai mare, căci dl Bredicean a primit o ăi înainte de pertractare apărarea.

Mai mulți din fostul confiniu militar.*)

Protocólele Congresului din Berlin.

Protocolul Nr. 17.

Ședința din 10 Iuliu 1878.

(Urmare).

Comitele Șuvaloff dișe, că avea speranță ca propunerea sa să fi fost mai complet apreciată de plenipotențiarii Turci. E. S. scia, că Sublima-Pórtă va acorda un loc pentru cimitir, dar ce doresce este ca: Șipka să fie încungiuată, óre, cum de un cerc, ce va delimita comisiunea Europénă, pentru ca trupurile soldaților, ce au căđut în aceste lupte mari să se odihnescă pe un pământ neutru. Ce e mai mult, este vorba aci de o eventualitate, căci fruntariile nu sânt încă trase; nu este de loc ăis, că pozițiunea Șipka trebe să aparție mai mult Rumeliei orientale, de cât provinciei Bulgaria.

Mehemed-Ali-pașa cere, să se adauge: „afară de necesitățile strategice de la Șipka.“

Președintele dișe, că ideia plenipotențiarilor ruși va avé simpatia tutulor ómenilor, cărora le place a păstra sânta memorie a compatrioților căđuți pe câmpul de bătăie; ea va fi înțelșă de guvernele ce cunosc tot respectul reciproc ce națiunile civilizate acord morților lor și scumpelor amintiri: Alteța Sa consideră oportun, ca să hotărască o stipulațiune pentru ocrotirea mormintelor numeroșilor bravi soldați, și că Congresul exprimă dorința de a vedé pe guvernul otoman, că primesc o propunere atât de conformă cu simțimentul Europei. Principele de Bismarck, făcend alusiune la nenorocitele stipulațiuni, ce s'au produs, în altă vreme, lipsa de clause diplomatice în privința mormintelor militare, este de părere că Înalta Adunare ar puté, dacă plenipotențiarii otomani nu sânt autorizați a 'și da consimțimentul, fără nici o restricțiune, asupra proiectului ce s'a presintat, să de clare în protocol, că se asociază la ideia exprimată de plenipotențiarii Rusiei și că o recomandă comisiunei europene însărcinată de a esamina la fața locului măsurile de luat pentru a se irși acéta ideie.

Congresul acceptă acéta propunere.

Plenipotențiarii otomani cerend o modificare de redacțiunea, la care comitele Șuvaloff nu crede, că pôte consimți, principele de Bismarck consideră ca inutil, în adevér, de a schimba redacțiunea primitivă, față cu adheșiunea dată de Înalta Adunare la rezoluțiunea ce s'a presintat. Alteța Sa constată deci, că Congresul să încrede în simțimentele Sublimei Porți și ascéptă cu confidență aranjamentele, ce se vor lua de cătră comisiunea europénă în înțelegere cu guvernul otoman. Caratheodory-Pașa se asociéză la aceste sentinente.

Președintele învitat pe raportorul comisiunei de redacțiune a ceti lucrarea preparatorie a tractatului.

D. Desprez face cunoscut Înaltei Adunări, că teextul preambulului nu este încă

*) Tóte gazetele române sânt rugate a reproduce acéta coroșpondență și în colónele lor.

fiesat, dar va fi supus în ședința viitoare. Escelența Sa dá cetire articolelor relative la Bulgaria, și reamintesce mai multe observațiuni presintate în sînul comisiunei, cu ocașiunea discuțiunei preliminare, asupra art. 1 care stipuleză „un guvern creștin.“ Caratheodory-pașa a întreat, dacă era necesar să se însereze negreșit o clausă asupra unui punct necontestat; comisiunea a creșut de datoră, să se manție în unanimitate teextul: Cu ocașiunea lucrării art. 3, care determină condițiunile alegerei principelui Bulgariei, lordul Odo Russel a esprimat ideea, că ar fi pôte mai preferabil, ca demnitarea princiară să fie hereditară.

După o discuțiune, acéta opiniune s'a respins. Escelența Sa n'a insistat și redacțiunea primitivă a fost manșinută. Asupra articolului 5, a căruia obiect este egalitatea drepturilor și libertatea cultelor, s'au ivit dificultăți de redacțiune: acest articol, într'adevér, este comun pentru Bulgaria, Muntenegru, Serbia, România și comisiunea trebuia să găsească o singură formulă pentru atâtea situațiuni diferite; era greu, mai ales de a cuprinde într'nsa Israeliiți din România, a cărora situațiune este nedeterminată, în ceea ce privesce naționalitatea. Comitele de Launay, în scopul de a preveni o neînțelegere, a propus în cursul discuțiunei înserarea următoarei frase: „Israeliiți din România, pe cât nu sânt de o naționalitate străină, dobândesc, fără împotrivire, naționalitatea română.“

Principele Bismarck semnaléză inconveniente, ce ar puté să se ivescă din modificatiunea rezoluțiunilor adoptate de Congres și care au fost baza lucrărilor comisiunei de redacțiune. Este necesar ca Congresul să se opue la ori ce tentativă de revenire asupra fondului.

D. Desprez adaogă, că comisiunea a manșinut redacțiunea primitivă, care i pare că pôte să concilieze tóte interesele ce sânt în cauză, și că d. de Launay a cerut numai inserțiunea moșiunii sale la protocol.

Principele Gorciacoff reamintesce observațiunile, ce a presintat, într'o ședință trecută, în privința drepturilor politice și civile ale Israeliiților din România. Alteța Sa nu voesce să refnoiască obiecțiunile sale, dar ține să declare din nou, că nu împărțesce asupra acestui punct opiniunea enunțată în tractat.

D. Desprez dá cetire art. XI. prin care sânt regulate administrațiunea provisorie a Bulgariei și relațiunile comisarului Imperial otoman, cu comisarul Imperial rus.

Lordul Salisbury, cerend o esplicațiune complimentară asupra întinderii drepturilor comisarului otoman, la cazul unei neînțelegeri cu comisarul rus, D. Desprez, reamintind termenele însăși ale articolului, răspunde, că funcționarul otoman, precum și consuli delegați de puteri sânt puși pe lângă comisarul rus și cu controlul asupra funcționării administrațiunei. Președintele adaogând că comisarul otoman va puté presenta recete, înaintea reprezentanților puterilor semnatore, lordul Salisbury doresce ca acéta esplicațiune să fie însemnată în protocol, și comitele de Saint Vallier observă, că sfârșitul articolului 6 reguléză tocmai cazul prevédut de d. plenipotențiar al Engliterii.

(Va urma).

În cauza contribuțiilor

am primit spre publicare următorul act:

Nr. 700. pres. — 1878.

Prin înaltul emis al Escelenței Sale domnului ministru de interne din 8 Octobrie a. c. Nr. 40,970 mi s'a împărțășit onorificul mandat, de a espriima în numele Escelenței Sale publice mulțămita cea mai profundă marimoșilor colectori și contribuitori pentru bravii nostri soldați în Bosnia și Erțegovina și a aduce totdeodată poporațiunei Sibiului și a jurului la cunosciință, că jumătate din suma de 1219 fl. v. a. colectată prin stimatul comitet de dame de aici și substernut de mine în 30 Septemvre a. c. sub Nr. pres 628 — adevă 609 fl. 50 cr. dimpreună cu obiectele de legături, destinate pentru combătânții vulne-

rați, precum și alte obiecte dăruite sau predate Escelenței Sale dlui ministru de apărarea țării, — ceea ce alaltă jumătate din bani asijderea în sumă de 609 fl. 50 cr. și veșminte sau întrebunțat de către Escelenția Sa dlui ministru de interne amăsurat destinațiunii lor pentru ramașii celor căduți și familiile celor mobilizați.

Suma de 286 fl. v. a. colectată de redacțiunea „Telegrafului român” pentru ramașii celor căduți și vulnerați în campania și pentru ajutorarea familiilor celor mobilizați — inmanuata mie — asijderea am substernut în 4 Octobrie a. c. sub Nr. 641 Escelenței Sale dlui ministru de interne pentru destinarea lor spre scopul amintit; și s'a cuitat primirea prin înaltul emsis din 12 Octobrie a. c. Nr. 41,362 cu acea însărcinare, de a aduce publice colectanților și contribuitorilor mulțămitea profunda a Escelenței Sale.

În fine prin înaltul emsis ministerial din 4 Novembre a. c. Nr. 44,854 s'a cuitat cu mulțămite primirea obiectelor de mare preț colectate de damele din Cisnădie pentru ramașii lipsiți a celor căduți și familiile celor mobilizați precum și pentru cei vulnerați și bolnavi, care obiecte le-am așternut în 28 Octobrie a. c. Nr. 691.

Aducând acēsta la cunoștința populațiunii p. t. nu pot întrelăsa, a nu aduce și din partemi mulțămite cea mai profundă tuturor acelor dame și domni, cari conșuș de consimțul patriotic pentru eroica noastră armată probată în luptă grea — au luat benevole asuprași sarcina, de a aduna personalminte colecte.

Sibiu în 14 Novembre 1878.

Comitele suprem al comitatului sibian
și comite al națiunei sășeci
Wächter m. p.

Varietăți.

* (Călătorii oficiale). Sâmbătă 21 Octobrie cu trenul dela 11 a. m. a sosit în Giurgiu d. I. Brătian președintele consiliului și d. M. Cogălnicean.

Ambii ministri după ce au luat dejunul la gară, s'au inbarcat pe vaporușul flotei „Jiul” pentru a merge după cum se dice în Dobrogea, unde va întâlni comisiunea internațională de delimitare.

Cu o și înainte trecuseră tot prin Giurgiu și comisarii români pentru delimitarea Dobrogei dd. Michail Ferichide și colonelul Fălcoian.

„Descentr.”

* (Însămătatea economică a Dobrogei pentru Transilvania). Diarul „Neue freie Presse” scrie: „Promontoriile nordostice ale Balcanilor, cari se estind dela Silistria dealungul Dunărei până la Tulcia, au văi cu o pășune escelență, care s'a folosit înaintea ocupațiunii rusești mai ales de păstori ardelenesci. Acești păstori, cunoscuți sub numele de „mocani”, emigrăză în fie-care an tōmna dimpreună cu oiurdele lor numeroșe, compuse din oi, capre și cai, din Transilvania la Moldova și Valahia, trec Dunărea la Giurgiu, Oltenița, Călărași, Gura-Ialomița, Braila sau la Galați. — Ei plăteau pentru folosirea pășunii afară de chiria satorită prin contracte, o taxă (Sarina para) pentru fie-care turmă. Într'alte păstori ardelenesci se bucurau de drepturile satorite prin tractate, ale cetățenilor austro-unguresci. Ca atari erau puși sub jurisdicțiunea consulatului c. r. din Galați și erau scutiți de contribuțiile, impuse creștinilor din Dobrogea. Acēsta emigrare se rezimă pe un obicei foarte vechin, dar guvernul austro-ungar a încheiat în acēsta privință și convențiuni deosebite cu înalta Pōrtă; căci era vorba de scutul de

mari valori și a multor cetățeni austriaci. Câte odată a fost preste earnă în Dobrogea mai mult de o jumătate milion de oi și mai multe mii de cai și capre din Transilvania. Numărul slugilor și ciobanilor se urca la trei până la patru mii. În restimpul ocupațiunii rusești, comunicația Transilvaniei cu Dobrogea încetase cu totul; căci nimeni nu voia a duce vitele sale drept jertfă Rușilor. Acum Dobrogea intră în proprietatea României și ar fi la timp, ca să stipuleze cu guvernul român învoiri, pentru ca mocanii ardelenesci să aibă în viitoriu aceleași favoruri, cari le-a avut de cătră guvernul turcesc.”

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 15 Noemvre n. În casa deputaților a declarat ministrul president Tisza cu ocașiunea desbaterii generale a proiectului de adresă: Unica politică a Austro-Ungariei ar putē fi susținerea întregității Turciei, pe cât se pōte, și dacā acēsta nu se pōte, a grigi ca Turcia să nu cadā pradā Rusiei. Tisza arată deosebiriile radicale între tratatul dela San Stefano și dela Berlin și dovedesce, că dela început nu a urmărit altă politică, decât aceea de a grigi, ca nu cumva ore care putere să tragă reformarea orientului în cercul omnipotenței sale și sperā că tratatul din Berlin va fi susținut din tōte părțile. Este convins că în lupta eventuală pentru susținerea tratatului din Berlin nu vom fi singuri.

Consemnare

*despre contribuiriile generose făcute în favoarea luptătorilor vulnerați, a vedurilor și orfanilor căduți în luptă și a celor ce a ramaș fără sprijin în urma conchiemării la arme a rezervistilor.**

Din Codlea: George Gagiv 1 fl., Ioan Morar 50 cr., Ioan Boer 40 cr., Ioan Vigeciu 4 cr., Irimie Lupu 4 cr., Ioan Misia 2 cr., George Lazar 2 cr., Nicolae Pascu 4 cr., Alecsandru Carstolovan 5 cr., George Holboșan 4 cr., Iosif Ilea 10 cr., Nicolau Carstea 5 cr., Nicolau Retan 3 cr., Lupaș Fihimeș 5 cr., Irimie Lazar 10 cr., Nicolae Vigeciu 10 cr., v. d. Ioan Tocană 4 cr., Ioan Ilie 2 cr., Irimie Pascu 10 cr., George Adam 5 cr., Nicolau Mămăligă 2 cr., Nicolau Bumbaru 4 cr., George Adam 2 cr., George Lupu 4 cr., Toma Șinean 3 cr., George Adam 3 cr., Vasile Bumbar 5 cr., George Lupu 3 cr., Vasilie Silea 4 cr., Ioan Tecușan 8 cr., George Carstea 6 cr., Ioan Carstea 2 cr., Ioan Carstea 10 cr., Moise Iacob 5 cr., Iosif Șandroi 4 cr., Moise Iacob 10 cr., Ana Nec. Carstea 8 cr., Ioan Ilescu 10 cr., Ioan Pascu 5 cr., Alecsie Vigeciu 5 cr., Ioan Coconete 4 cr., Ion Pascu 10 cr., George Adam 4 cr., Irimie Carstea 2 cr., Maria I. Adam 8 cr., George Marcu 4 cr., Ioan Lazar 4 cr., Bucur Adam 2 cr., Alecsie Ilie 4 cr., George Surdu sen. 4 cr., George Surdu jun. 4 cr., Bucur Bragar 2 cr., Nicolau Pripși 4 cr., Ioan Bragar 5 cr., Irimie Lupu 8 cr., Moise Carstea 6 cr., George Bogozia 3 cr., Ioan Mămăligă 2 cr., Ioan Bogozia 3 cr., Ioan Feli-diorēn 10 cr., Alecsandru Bumbar 10 cr., Nicolae Fetu 10 cr., Ioan Tatu 6 cr., Ioan Crăciun 6 cr. — Suma: 5 fl. 7 cr.

Din Cristian Ioan Popovicu 50 cr., George Badiu 20 cr., George Bureția 4 cr., Ioan Rușă 4 cr., Vasilie Ursu 10 cr., Irimie Michiu 5 cr., Ioan Serb Filip 8 cr., Staicu Staicu 4 cr., Dumitru Barbu 9 cr., Ioan Pop 5 cr., Dumitru Staicu 3 cr., Nicolae Grecu 6 cr., Bucur Cojocar 6 cr., Nicolae Staicu 4 cr., Voicu Ciocoiescu 10 cr., Micu Dinu 8 cr., Ioan Serba Ciopale 10 cr., Nicolae Staicu Tigrar 4 cr., Michail Stinghe 4 cr., v. d. Maria Lazar Hogeia 3 cr., George Onistoc 4 cr., Bucur Pascu 10 cr., Ioan Pistea 10 cr., Dumitru Caproiu 5 cr., George Popa 6 cr., Dumitru Hogeia 10 cr., Lazar Hogeia 3 cr., Dumitru Negru Vodă 4 cr., Bucur Badiu 10 cr., Bucur Burcoș 5 cr., — Suma: 2 fl. 44 cr.

* Colectele de mai sus, după cum arată consemnarea în original, s'au făcut de domni: I. Morar și I. P. Craiovan.

Bursa de Viena

din 11 Novembre n. 1878.

Acțiuni de credit	224 80
London	112 —
Argint	100 —
Galbin	5 59
Napoleon d'aur (poli)	9 37 1/2
Valuta nouă imperială germană	57 90

Economic.

Sighișora, 12 Noemvrie. Tērgul de țară ținut în zilele trecute a reușit bine numai în privința unor articuli. Vitele și în deosebi vitele frumoșe au avut forte bună trecere; părechia de boi frumoși s'a vëndut până și cu 320 fl. Mulți bivoli s'au cumpărat cu prețuri bune spre a fi transportați la Pesta. Caii n'au avut căutare. Tērgul a fost cerceat de o mulțime de cismari și pantofari, cari au desfiicut aproape tōtă marfa adusă. Vinul nou se vinde foarte efin, de regulă cu 50 cr. pro vēdra ard.—8 cupe. Cel mai bun must s'a adus din regiunea Tērnavei mici, unde culesul abia în zilele trecute s'a isprăvit.

Arad, 9 Noemvre n. Grāul se manșine la prețurile din săptămāna trecutā, anume fl. 7—9 pro m. metrică conform calității. Orzul s'a căutat mai bine și s'a vëndut în partii cu fl. 5;30—5.50. Săcara odichnesce din lipsa cumpărătorilor, fl. 5—5.10 pro m. Ovēsul se ține la preț, s'a vëndut însă puținel cu fl. 5.20—5.30 pro m. Cucuruzul este aproape singurul obiect bine căutat, una fiind că provisiile s'au cam deșertat, alta fiind că lipsesc oferte mai mari; săptămāna trecutā cu fl. 3.60, acum s'a avēntat la fl. 4.20 pro m. m. Spiritul începe și el a se rădica în preț, consumul indigēn fiind mai mare ca mai înainte. Marfă promptă în mare 26.50 fără vas, în mic cu 27—27.50 fără, cu vas cu tot 30—30.50 pro 400 litre procentuale.

Sibiu, 12 Noemvre n. Pro hectolitră: Grāu fl. 5.40—6.20; Grāu sēcărăș, fl. 4.50—5.10; Sēcărăș fl. 3.60—4.—; Orz fl. 4.—; Ovēs fl. 1.80—2.20. Cucuruz fl. 2.80—3.20; Mălaiu fl. 4.50—5; Cartofi fl. 1.40—2.—; Semēnșă decānepă fl. 6.—; Mazere fl. 7.—; Linte fl. 8.—; Fasole fl. 4.50—; pro 50 chilo: Fāină de pāne fl. 4.75; Slānină fl. 34; Unsōre de porc fl. 34.—; Sēu brut pro 50 chilo: fl. 16.50; Lumināri de sēu pro 50 chilo fl. 29.—; Sēu de Lumināri fl. 24; Sāpun fl. 21.—; Fēn pro 50 chilo fl. 0.90—0.10; Cānepă pro 50 chilo fl. 29—31; Lemne virtōșe de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 50—55 cr.; pro chilo: carne de vită 32—40 cr.; Carne de vișel —36 cr. carne de porc 36—48 cr.; carne de berbec 24—28 cr.; ōue 4 de 20 cr.

Făgăraș, 8 Novembre n. Pro hectolitră: Grāu fl. 6—6.60; grāusēcărăș fl. 5.20—5.80; sēcărăș fl. 4.40—4.60; cucuruz fl. 3.50—3.65; ovēs fl. 2.20—2.30; Mălaiu fl. —, semēnșă de cānepă fl. 12; mazere fl. 8.—, linte fl. 10.—, fasole fl. —, prune uscate fl. 6.—; pro 100 chilo: Slānină fl. 68—75; sēu brut fl. 38, sēu de lumināri fl. —, unsōre fl. 70—72; cānepă fl. 30—; fēn fl. 1.80—2; sāpun fl. 62; nucī fl. —; chim fl. — pro chilo carne de vită 38 cr. carne de vișel 38 cr.; carne de porc 48 cr.; carne de ōie 28 cr.; ōue 5 de 10 cr.

Nr. 940—1878.

CONCURS.

La școlā granițārēscă din Vaidarece lângă Făgăraș e de a se conferi un post de învățatorēscă cu salariu anual de 200 fl. v. a. în rate lunari, cortel și 6 stāngini metrici lemne de foc pentru ea și sala de propunere.

După un an de probă cu rezultat bun, salariul se va ameliora.

De la suplicante se recere:

Ca se fiā Romāne, se producā a-testat despre absolvirea cursului pedagogic cu succes îndestulitoriu și se fiā capabilă, a instrua elevele în lucruri de mână, de casă și grādină.

Se notifică, că fiind la sus numita școlā trei (3) învățatori, învățatorēsa nu se va ocupa și cu elevele începătore.

Suplicile instruate cu documentele prescise se primesc până în 25 Novembre inclusiv st. n. a. c.

„Comitetul administrativ de fondul școlastic al fostilor granițeri din regimentul român I. din Sibiu.”

Nr. 171. protopresb.

CONCURS.

Dechiarāndu-se prin preagrațiosul ordin al Preaveneratului Consistoriu archidieceșan dto 31 August Nr. 2212. B. filia Rodeș, protopresbiteratul tractului Sighișōrei, de parochiā materā, cu preainalta concesiune a Preavenerat Aceluiāși pentru ocuparea acestei parochii cu paroch actual, se escrie concurs până la 30 Novembre a. c. st. vechiu.

Emolumentele sūnt:

1. Casă parochială cu două încăperi, două cămēri, edificate economic și spațioșe și în stare forte bună, — apoi grādină de pomi și legumi;

2. Dela 32 familii romāne cāte un'a ferdelā grāu sēu cucuruz sfārmit, tot dela acesteia familii aceeași cuantitate de ovēs.

3. Dela 10 familii neorustice cāte una ferdelā grāu, — fēn, cucuruz sfārmit, computate competențele atāt de sub pozițiunea 2 cāt și 3. după mēsură vechie.

4. Până la eruarea unei porțiuni canonice folosirea unui pāmēnt arātor de patru ferdele semēnăturā, și a unui loc de casă de trei carā de fēn.

5. Dela 25 familii cāte un car de lemne de foc de familie;

6. Venitele stolari usitate în protopresbiterat dela 50 familii, cari emolumente acordate clasificā acēstā parochie de clasa a III.

Cei ce doresc a competi la parochia cestionată se îndrumēză a și așterne recursele instruate în sensul statutului organic §. 13. și a dispozițiunilor sinodale din anul 1873. la subscrisul până la terminul indicat.

Sighișōra 14 Octobrie, 1878.

În conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiterat român gr. or. al tractului Sighișōra.

Zacharie Boiu,
protopresbiter.

2—3

Nr. prot. 165—1878.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Ganea din Ferihaz protopresbiteratul Sighișōra, împreunat și cu postul învățatorēsc clasa a II-a se escrie concurs până la 30 Noemvrie a. c. st. v.

Emolumentele sūnt:

1. Cuartir în casa parochială, cu edificate economice, — grādină de pomi și legumi.

2. Din porțiunea canonică 6 jugere de pāmēnt parte arātor parte fēnaș.

3. De la 40 familii cāte o ferdelā cucuruz sfārmit.

4. Venitele stolari pe jumătate de la 180 familii, și în fine

5. Ca învățatoriu salariu anual de 100 fl. v. a.

Cei ce doresc a reflecta la posturile sus menționate sūnt provocați a și adresa concursesele instruate în sensul presciselor statutului organic și a dispozițiunilor provisorie din actele sinodali 1873, la subscrisul până la terminul defipt, — avēnd totodată a documenta, absolvirea cel puțin a gimnasiului inferior, cunoștința limbilor patriei și că sūnt cāntăreți buni.

Sighișōra 1 Noemvrie 1878.

Oficiul protopresbiterat român gr. or. al tractului Sighișōra.

În conșelegere cu comitetul parochial concernent.

Zacharia Boiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 106. B.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia gr. or. Diug protopresbiteratul Solnocului I. lângă neputinciosul paroch Panteleimon Cotuș, se escrie concurs până la 30 Novembre a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sūnt jumătate din tōte venitele unei parochii de clasa III-a, care aduc un venit de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a și așterne petițiunile lor instruate conform statutului organic și a dispozițiunilor provisorie, ale sinodului archidieceșan din 1873 la subsemnatul oficiu în Deș până la timpul prefipt.

Concurenții cu calificațiune mai înaltă vor fi preferiți.

Dela oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Solnocului I, cu conșelegerea comitetului parochial.

Deș, 1 Novembre 1878.

Ioan Bodea, m. p.
protopresbiter.

2—3